

Ανιχνεύοντας την ζωή του τελευταίου Έλληνα αυτοκράτορα (Σοφία Καυκοπούλου, υπ. δρ Θεολογίας-Μουσικός)

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΕΙΑ 2016 - ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΣΤΟ ΣΑΝΤΟΜΕΡΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΔΗΜΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΧΑΪΑΣ, ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΟΝΟΜΑΣΙΑ "ΔΥΜΑΙΑ"

Σεβασμιώτατε ποιμενάρχα μας, κ.κ. Χρυσόστομε,

κ. περιφερειάρχα,

κ. δήμαρχε,

κύριοι αντιδήμαρχοι,

κ. πρόεδρε τού τοπικού συμβουλίου,

κα πρόεδρε τού ΚΕΔΔΥ Δυτ. Αχαΐας,

κύριοι ταξίαρχοι,

κυρίες και κύριοι

Με μεγάλη χαρά και συγκίνηση, βρίσκομαι σήμερα στον ιστορικό τούτο τόπο, το όμορφο χωριό τού Σαντομερίου. Από τη δημοτική Αρχή τής Δυτικής Αχαΐας, κλήθηκα να πραγματοποιήσω την κεντρική ομιλία, γεγονός που με τιμά και με

κάνει να αισθάνομαι βαθειά υποχρέωση και ευθύνη απέναντι σε όλους, όσοι σήμερα τιμάτε με την παρουσία σας το σπουδαίο ιστορικό παρελθόν μας, αλλά και ως ακροατές τής παρούσας διάλεξης, τιμάτε την ελαχιστότητά μου.

Προ αρκετών ετών, ο Κώστας Κωνσταντακόπουλος, θείος τής προέδρου Κ.Ε.Δ.Δ.Υ. και βοηθού δημάρχου, υπερδραστήριας κας Πατρούλας Κοκκίνη, είχε γράψει μία ευσύνοπτη ιστορία τού παρόντος χωρίου, την οποία η ανηψιά του μού εμπιστεύθηκε προ λίγου καιρού. Εξ εκείνης τής αφορμής, ευρισκομένη εμπρός σε ένα σπουδαίο, ένδοξο, άξιο ανάδειξης παρελθόν, επέλεξα να σάς παρουσιάσω τα όσα θα ακούσετε εν συνεχεία.

Εν πρώτοις, θα ήθελα να αναφερθώ στον λόγο, για τον οποίο χρησιμοποιώ τον χαρακτηρισμό Έλληνας, για τον αυτοκράτορα Κωνσταντίνο Παλαιολόγο Δραγάση. Όπως όλοι οι προκάτοχοί του, έτσι κι εκείνος, ο τελευταίος αυτοκράτορας, υπέγραφε ως αυτοκράτωρ των Ρωμαίων, ενώ η ίδια η αυτοκρατορία, ορθώς, ονομάζεται ρωμαϊκή. Καταχρηστικώς χρησιμοποιούμε τον όρο Βυζάντιο και βυζαντινός, για να προσδιορίσουμε με τον οικείο σε μάς, αλλά τοπικό αυτό χαρακτηρισμό, την ιστορική περίοδο κατά την οποία η πρωτεύουσα τού Κράτους μετεφέρθη στην Ανατολή, στο Βυζάντιο. Ωστόσο, αυτή η μεταφορά τής πρωτεύουσας από την Ρώμη στην Κωνσταντινούπολη, απλά σηματοδοτεί ένα νέο κεφάλαιο για την Ρωμαϊκή αυτοκρατορία, η οποία βαθμηδόν εξελληνίζεται και χριστιανοποιείται.

Κατά τους τελευταίους αιώνες ζωής της, η αυτοκρατορία αποκτά μία θεώρηση για τον εαυτό της, στηριγμένη στο κλασσικό ιδεώδες τής ελληνικής παιδείας και φιλοσοφίας. Γνωρίζουμε, πως τόσο οι Πατέρες τής Εκκλησίας, αλλά και το εν γένει

εκπαιδευτικό σύστημα, προήγαγε την μελέτη των μαθημάτων τα οποία διδάσκονταν και στις φιλοσοφικές σχολές τής κλασσικής αρχαιότητας, ωστόσο μέσα από το πρίσμα της χριστιανικής διδασκαλίας. Βέβαια, ο όρος Έλληνας για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα, εσήμαινε τον ειδωλολάτρη, τον εκ του εθνικού κόσμου προερχόμενον. Όμως την ύστερη αυτήν εποχή, κατά την Παλαιολόγεια Αναγέννηση, όπως είναι γνωστή η άνθιση γραμμάτων και τεχνών· που ήκμαζαν, σε σχέση με την εδαφική συρρίκνωση και πολιτική κατάπτωση προ τού τέλους, ο όρος Έλληνας είχε πλέον αλλάξει σημασία και εξησιμοποιείτο, τουλάχιστον από τούς λογίους συγγραφείς, ως δηλωτικός, όχι τόσο τής καταγωγής, αλλά τής παιδείας, την οποία ελάμβανε κάποιος. Αυτή η συναίσθηση ελληνικότητας εδράζεται στην πλέον καθολική συνείδηση ότι υπάρχει αδιάλειπτη συνέχεια και σύνδεση με το αρχαιοελληνικό ιδεώδες.

Ο Κωνσταντίνος ΙΑ΄ Παλαιολόγος, υπήρξε το τραγικό εκείνο πρόσωπο, στο οποίο συνενώθη η προσωπική θλιβερή διαδρομή τού βίου, αλλά και η γενικότερη συντριβή μίας χιλιόχρονης αυτοκρατορίας. Βρέθηκε στο μεταίχμιο μίας εποχής που εξαφανιζόταν ανεπιστρεπτί και μίας νέας αυγής που χάραζε για το έθνος. Ο τελευταίος Έλληνας αυτοκράτορας ήταν εκείνος που υπερασπίστηκε την Κωνσταντινούπολη έως το τέλος, γνωρίζοντας βεβαίως καλά, ότι η τύχη τής Βασιλεύουσας αλλά και όλου τού ελληνισμού, ήταν ήδη προκαθορισμένη.

[Συνεχίζεται]